

Case: Ledelsesmøde på Kornager Skole

Jørgen Søndergaard,
Forskningsleder, SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K, E-mail: js@sfi.dk

September 2016

Casen må ikke ændres uden tilladelse fra forfatteren.

Det foregår i foråret 2014, hvor skolereformen indebærer, at skolerne skulle tage stilling til, hvordan en række nyskabelser skulle implementeres på skolerne. Der var således et betydeligt tidsmæssigt pres på skolernes ledelser i denne periode. Ledelsesteamet på Kornager skole diskuterede på et af sine ugentlige møder i foråret 2014 skolereformens nye krav om lektiecafe og faglig fordybelse, jf. bilaget.

Ledelsesteamet bestod af Per (skoleleder), Alice (afdelingsleder indskoling), Christian (afdelingsleder mellemtrin) og Birte (afdelingsleder udskoling).

Per havde indledt mødet med at sige: " Vi er enormt pressede på tid og vi skal i gang med fagfordeling og skemalægning for næste skoleår så snart som muligt. Jeg foreslår, at vi går meget pragmatisk til værks. Vi skal beslutte, hvor det skal ligge i skemaet, og hvordan bemanningen skal være". Han fortsatte: "De højere magter har bestemt, at der skal afsættes sammenlagt 2 timer om ugen i indskoling og i udskoling, mens det på mellemtrinnet sammenlagt skal være 3 timer om ugen. Det ligger også fast, at det skal ligge i ydertimerne, så det er ret oplagt, at det bliver de sidste 30 minutter hhv. de sidste 45 minutter mandag til torsdag. Ingen vil jo være interesseret i en længere skoledag om fredagen." Der blev nikket rundt om bordet, hvorefter Per fortsatte: " Det ligger jo i kortene, at det skal handle om dansk og matematik, så hvad med at lade dansklærerne og matematiklærerne bemande "lektiecafeen" på skift?"

Her brød Christian ind: " Det kan ikke lade sig gøre. Vores matematiklærere underviser i flere klasser, så de kan jo ikke være til stede på samme tid i flere klassers lektiecafé". Alice og Birte erklærede sig straks enige med Christian.

Birte sagde desuden: "Jeg er ked af, hvis det kun skal handle om dansk og matematik. I udskoling har vi så meget brug for, at der sker noget med naturfag. Desuden er jeg meget i tvivl om, om de elever, der er trætte af skole og ikke gider bøgerne, overhovedet vil komme i lektiecafeen, og hvis de kommer, vil de let spolere det for de andre".

Christian gjorde opmærksom på, "at der er meget forskellige holdninger til lektier blandt lærerne. Nogle (især matematiklærere) praktiserer en form for lektier, hvor man skal lave de opgaver færdig hjemme, man ikke når i timen. Andre undgår så vidt muligt at give noget for, der skal laves hjemme. Endelig er der nogle, der giver nogle enkelte lidt større skriftlige opgaver for i løbet af skoleåret. Og så har vi Morten (en ung historielærer på mellemtrinnet), som er lykkedes med en undervisningsform, hvor eleverne forbereder sig til timerne ved at læse en tekst hjemme på forhånd og besvare et par refleksionsspørgsmål, så tiden i timerne går med en fælles udforskning af det tema, den tid eller de personer, teksten handler om. Det vil være synd, hvis hans elever ikke får mulighed for at lave deres hjemmearbejde til hans timer i lektiecafeen".

Alice fortsatte: " I indskoling er lærerne meget tilbageholdende med at give lektier for. Hvis det går højt, har de nok en opgave, der kan laves på 10 minutter. Hvis eleverne skal en halv time i lektiecafé, skal der "findes på" noget mere eller noget andet, der kan bruges til faglig fordybelse".

Birte: "Hvordan skal forældrenes valg eller fravalg af lektiecafeen foregå? Skal de lave en daglig tilmelding eller en daglig framelding eller hvad? Efter en kort diskussion bliver man enige om, at informere forældrene om, at udgangspunktet er, at eleven er tilmeldt lektiecafeen. Forældrene kan framelde eleven på intra både for en enkelt dag og "indtil videre". Frameldinger for en enkelt dag skal være modtaget senest kl. 9 på dagen.

Diskussionen om fag og bemanding af lektiecafeen fortsætter med mange forskellige indspark. En af afdelingslederne spørger om, der ikke kunne være noget at hente i, at lade elever fra flere årgange være i lektiecafé sammen. "Så kunne vi arbejde mere med elev til elev undervisning", siger Christian og giver udtryk for, at han synes det er en rigtig spændende idé. Birte gentager, at hun gerne vil have flere fag end dansk og matematik med i lektiecafeen. Desuden siger hun: "Jeg tror, vi må regne med, at en del elever i udskolingen vælger lektiecafeen fra. De, der kommer med bus, vil nok blive, men mange af de andre, der cykler i skole, vil få forældrene til at framelde sig. Derfor er det også for meget at lave en café pr. klasse. Kan vi ikke nøjes med at lave en café pr. årgang? Så kræver det heller ikke helt så mange lærertimer."

Alice gjorde opmærksom på, at det var vigtigt at få pædagogerne inddraget i lektiecafeen og mente, at det måske kunne fungere i udskolingen på den måde, at en lærer og en pædagog i fællesskab stod for lektiecafeen for hele årgangen. "Jeg tror det er vigtigt, hvis vi skal lykkes med at udfordre alle elever" fortsætter Alice og henviser til ministeriets tekst: Der skal tilbydes varierende og differentierede læringsformer, der udfordrer både de fagligt stærke og de fagligt mindre stærke elever, så alle lærer mere.

Birte siger: "Jeg er i tvivl om, om det her kommer til at fungere. Af praktiske grunde er det nødvendigt, at alle vores medarbejdere deltager i bemandingen af lektiecafeerne. Men hvordan vil det fungere, når de har så forskellige holdninger til lektier? Vil de, der er imod brug af lektier tage opgaven på sig?"

Christian siger: "Selvom det umiddelbart lyder meget logisk at gøre, som Per foreslår, dvs. fordele tiden ligeligt på ugens 4 første dage, kunne der også være noget at vinde ved at have mere sammenhængende tid én af dagene, så eleverne kunne arbejde med større projekter/hjemmeopgaver på skolen den dag". Det nikkede der til, men Birte får dem hurtigt på andre tanker: "Lyder tillukkende, men hvordan vil du få det koordineret, så eleverne en bestemt dag hver uge, har et passende projekt/hjemmeopgave?"

Per får dybere og dybere panderynker, som tiden går. Efter endnu nogle indlæg stopper han diskussionen og får tilslutning til, at

- det skemalægges, som han startede med at skitsere.
- der i udskolingen skal være 3 voksne til stede i lektiecafeen pr. årgang, på mellemtrinnet 2 voksne pr. årgang og i udskolingen 1 voksen pr. årgang.
- hvert årgangsteam får ansvaret for at lave en plan for bemanding og sikre koordinering mellem undervisning og lektiecafé.

- ledelsesteamet følger det tæt fra skoleårets start og vil evaluere lektiecafeen umiddelbart før efterårsferien.

Man bliver desuden enige om, at afdelingslederne drøfter den skitserede model med personalet i hver afdeling i løbet af de næste to uger, og at man derefter drøfter de kommentarer, det måtte give anledning til, inden man lægger sig endelig fast og melder modellen ud.

* * *

Efter sommerferien konstaterer ledelsesteamet hurtigt, at der er mange problemer med lektiecafeerne. I de første par uger, har ingen taget stilling til, hvad eleverne skal lave i cafeen. I de efterfølgende uger viser det sig, at der både er dage uden ret meget at lave og andre dage, hvor man slet ikke får lavet de lektier, der er givet for, så eleverne alligevel har hjemmearbejde, når de kommer fra skole, hvilket en del forældre er ret utilfredse med, og der registreres et stigende antal frmeldinger. Lærerne har opretholdt den individuelle tilgang til lektier, så der er ingen koordinering af, hvordan undervisning og lektiecafé skal spille sammen. Mange lærere giver udtryk for frustration over deres oplevelse af kaos omkring lektiecafeerne.

1. Med hvilke ord, vil du karakterisere denne beslutningsproces?
2. Hvori består kompleksiteten i denne beslutningssituation?
3. Hvordan ville du tilrettelægge processen?

BILAG

UNDERVISNINGSMINISTERIETS BESKRIVELSE AF LEKTIEHJÆLP OG FAGLIG FORDYBELSE

Den længere og varierede skoledag giver ekstra tid til faglig fordybelse, hvor alle elever får faglige udfordringer eller hjælp i løbet af skoledagen. Den faglige fordybelse og lektiehjælpen skal målrettes både de fagligt stærke og de fagligt mindre stærke elever, så alle lærer mere.

Lektiehjælp og faglig fordybelse

FREM TIL NÆSTE FOLKETINGSVALG:

Skolerne skal tilbyde eleverne lektiehjælp og faglig fordybelse.

Der er afsat to timer ugentligt til indskolingen.

Der er afsat tre timer ugentligt til mellemtrinnet.

Der er afsat to timer ugentligt til udskolingen.

Forældrene bestemmer selv på daglig basis, om barnet skal benytte tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse.

EFTER NÆSTE FOLKETINGSVALG:

Kravene til organiseringen af lektiehjælp og faglig fordybelse ophæves.

Der vil ikke være afsat et særligt antal ugentlige timer til faglig fordybelse og lektiehjælp. Det er op til den enkelte skole at vurdere behovet for antallet af timer til faglig fordybelse og lektiehjælp.

I perioden til næste folketingsvalg skal skolerne tilbyde lektiehjælp og faglig fordybelse i ydertimerne om eftermiddagen. Eleverne vil i denne periode kunne fravælge lektiehjælp og dermed få en kortere skoledag.

Forældrene bestemmer selv på daglig basis, om børnene skal deltage i de timer, der er afsat til lektiehjælp og faglig fordybelse. Efter næste folketingsvalg vil disse krav til organiseringen af lektiehjælp og faglig fordybelse blive ophævet.

Dermed vil skolerne få større frihed til at tilrettelægge skoledagen i overensstemmelse med de lokale ønsker og behov.

Tilbuddet om lektiehjælp og faglig fordybelse skal styrke elevernes faglige niveau ved blandt andet at tilbyde eleverne faglig træning, faglige udfordringer eller turboforløb, som er tilpasset deres niveau og behov.

FAGLIG TRÆNING

Den faglige træning har fokus på at gentage og træne de kundskaber og færdigheder, som eleverne har lært i løbet af undervisningen, så de bliver fortrolige med de nye færdigheder og får dem indarbejdet som et naturligt redskab til brug i den videre læring.

FAGLIGE UDFORDRINGER

Faglige udfordringer er aktiviteter for de elever, som har tilegnet sig færdighederne på eget niveau eller klassetrin. Her tilbydes eleverne opgaver, tekster mv., der udvider og højner deres niveau i det pågældende fag. Målet er at udvide elevernes kundskaber og færdigheder og at motivere deres lyst til at lære.

TURBOFORLØB

Eleverne kan gennem intensive fag- eller opgavespecifikke turboforløb nå et alderssvarende niveau eller blive udfordret ud over den normale undervisning.

Skolerne skal også inden for den tilbudte lektiehjælp tilbyde varierede og differentierede læringsformer, der udfordrer både fagligt stærke og fagligt mindre stærke elever.